
**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
WE WŁOCŁAWKU**

**STAN
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
Powiatu Włocławskiego w 2021 roku**

Włocławek, luty 2022

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego.

(Główny Inspektor Sanitarny)

Spis treści		Strona
1.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń	3
2.	Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	8
3.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	8
4.	Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli	10
5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi	10
6.	Środowisko pracy i choroby zawodowe	13
7.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży	15
8.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	16
9.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	17
10.	Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)	19
11.	Promocja zdrowia	20
12..	Oddział Laboratoryjny	21
13.	Podsumowanie	22

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń

W roku sprawozdawczym sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń zdominowana została przez epidemię COVID-19. Dla większości jednostek chorobowych podlegających zgłaszaniu, zapadalność zmalała w porównaniu do roku 2020. Wdrożenie zasad reżimu sanitarnego we wszystkich obszarach życia społecznego oraz wprowadzenie obostrzeń i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, miało bezpośredni wpływ na wszystkie dziedziny życia publicznego oraz sytuację epidemiologiczną innych chorób zakaźnych i zakażeń.

Wybrane choroby zakaźne w Powiecie Włocławskim i Mieście Włocławek w latach 2019-2021

Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców

Lp.	Jednostka chorobowa	2019				2020				2021			
		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność	
		Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat
		Włocławek	Włocławski	Włocławek	Włocławski	Włocławek	Włocławski	Włocławek	Włocławski	Włocławek	Włocławski	Włocławek	Włocławski
1	Płonica (szkarlatyna)	29	30	26,3	34,83	18	27	16,47	31,44	4	3	3,72	3,52
2	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Różyczka	1	0	0,91	0	0	1	0	1,17	0	0	0	0
4	Ospa wietrzna	594	448	538,59	520,14	185	203	169,19	236,34	98	183	90,96	214,24
5	Krztusiec	6	2	5,44	2,32	2	1	1,83	1,17	0	0	0	0
6	Świnka (nagminne zapal. przyusznic)	2	1	1,81	1,16	0	5	0	5,83	1	0	0,93	0
7	Wirusowe zapalenie wątroby – ogółem	30	16	27,2	18,57	3	7	2,75	8,15	1	0	0,93	0
8	Wirusowe zapalenie wątroby – typu A	0	0	0	0	0	1	0	1,17	0	0	0	0
9	Wirusowe zapalenie wątroby – typu B	20	14	18,13	16,25	3	6	2,75	6,99	1	0	0,93	0
10	Wirusowe zapalenie wątroby – typu C	10	2	9,07	2,32	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarm – ogółem	54	52	48,96	60,37	71	69	64,93	80,33	112	90	103,95	105,36
12	Bakteryjne zatrucia pokarmowe – Salmonelozy	15	21	13,6	24,38	12	14	10,98	16,3	15	9	13,93	10,54
13	Inne Salmonelozy (zakażenia pozajelitowe)	2	2	1,81	2,32	2	0	1,83	0	1	0	0,93	0
14	Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	176	154	159,58	178,8	40	24	36,58	27,94	45	40	41,76	46,83
15	Borelioza	26	17	23,57	19,74	13	11	11,89	12,81	30	23	27,85	26,93
16	Nowo wykryte zakażenie HIV	2	0	1,81	0	0	2	0	2,33	3	1	2,79	1,17
17	AIDS	1	0	0,91	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Grypa i podejrzenia grypy – ogółem	1770	3097	1604,9	3595,68	1672	2074	1529,08	2417,63	927	2286	860,36	18746,9
19	W tymu dzieci w wieku 0-14 lat	532	1576	3690,09	12621,1	663	911	4644,48	7368,76	303	1341	2162,74	10997,2
20	Grypa – ogółem (przyp. Potwierdz.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Gruźlica	8	15	4,08	7,64	8	7	7,32	8,15	9	6	8,36	7,03

Ocenę sytuacji epidemiologicznej powiatu włocławskiego i miasta Włocławka w zakresie chorób zakaźnych sporządzono na podstawie danych epidemiologicznych zgromadzonych w nadzorze przeciwepidemicznym oraz analiz cząstkowych i porównawczych z wybranych chorób. W omawianym okresie nie przywleczono na teren naszego powiatu i miasta chorób takich jak: dżuma, cholera, malaria, węglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

W 2021 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku zgłoszono 12653 przypadków chorób zakaźnych i zakażeń: 7612 w mieście Włocławek, 5041 w powiecie włocławskim (w 2020

roku – 7206: w mieście Włocławek – 4075, w powiecie włocławskim – 3131), które podlegały obowiązkowi zgłaszania. Z powodu zgłoszonych chorób hospitalizowano 1483 osób.

Opracowano 32290 ognisk chorób zakaźnych: 18511 ognisk w mieście Włocławek oraz 13779 ognisk w powiecie włocławskim. Odnotowano 580 zgonów (378 mieszkańców Włocławka i 202 mieszkańców powiatu włocławskiego), których przyczyną były choroby zakaźne. Podobnie jak w latach wcześniejszych najczęściej zejść śmiertelnych (92%) odnotowano u osób w wieku powyżej 60 lat.

Zakażenia SARS-CoV-2

W okresie sprawozdawczym, w związku z trwającą pandemią COVID-19, kontynuowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka transmisji zakażeń SARS-CoV-2. Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiologiczna tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. Duża liczba zachorowań na COVID-19 wymagała wdrażania działań przeciwepidemicznych wobec osób z kontaktu z chorymi (nadzór epidemiologiczny, izolacja, kwarantanna). W ramach prowadzonego nadzoru epidemiologicznego nad osobami zakażonymi oraz z kontaktu z nimi przeprowadzono 32173 dochodzenia epidemiologiczne. Wzrost zakażeń SARS-CoV-2 obserwowano od stycznia do kwietnia oraz w listopadzie i grudniu. Analogicznie w tych miesiącach odnotowano największą liczbę zgonów. Większość zgonów dotyczyła osób powyżej 60 roku życia. Rejestrowano rozproszone przypadki zachorowań na COVID-19, zachorowania w ogniskach rodzinnych, placówkach oświatowych, zakładach pracy, zakładach produkcyjnych, domach pomocy społecznej, podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz innych.

Raporty dotyczące zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 publikowane są na stronie Ministerstwa Zdrowia pod adresem: <https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>

W odpowiedzi na pytania społeczeństwa dotyczące koronawirusa, uruchomiona została rządowa strona internetowa www.gov.pl/koronawirus. Na stronie umieszczane są informacje dotyczące pandemii – komunikaty na temat kwarantanny i izolacji, szczepień przeciw COVID-19, testów w kierunku SARS-CoV-2 oraz informacje dla osób wracających z zagranicy. Gov.pl to platforma usług – wirtualny urząd czynny całą dobę, siedem dni w tygodniu. Społeczeństwo ma możliwość korzystania z formularza kontaktowego GIS – narzędzia, które ułatwia kontakt z inspekcją sanitarną. Dzięki formularzowi można zgłosić informacje m.in. o pozytywnym wyniku testu na COVID-19, także o kontakcie z zakażonym. Aby skorzystać z większości usług wirtualnych potrzebny jest Profil Zaufany (PZ). Profil Zaufany to gwarancja bezpieczeństwa przekazywanych danych osobowych. Pacjenci mają również możliwość korzystania z Internetowego Konta Pacjenta – aplikacji, w której można np. sprawdzić wynik testu na koronawirusa, znaleźć informacje na temat kwarantanny czy izolacji, zgłosić kontakt z osobą zakażoną; każdy rodzic może też sprawdzić te informacje dla swojego dziecka.

W kontekście zdrowia publicznego istotne znaczenie ma realizacja szczepień przeciwko COVID-19 oraz prowadzenie nadzoru epidemiologicznego, w tym molekularnego - wykrywanie nowych wariantów wirusa i monitorowanie szczepów krążących na terenie kraju o większej zaraźliwości i zjadliwości oraz działania mające na celu przerwanie transmisji zakażeń.

Szczepienia p. COVID-19 są szansą na uodpornienie społeczeństwa na zakażenie, przerwanie transmisji wirusa oraz zwalczenie pandemii COVID-19. Każda osoba może zapisać się na szczepienie. Można to zrobić dzwoniąc na infolinię 989, rejestrując się online przez e-Rejestrację, wysyłając SMS o treści *SzczepimySie* na numer 880 333 333, zapisać się bezpośrednio w punkcie szczepień (najlepiej telefonicznie) lub skorzystać z punktu drive-thru. Przyjęcie szczepionki jest potwierdzane przez specjalny system, który umożliwia weryfikację zaszczepienia (m.in. kod QR, który pozwala szybko potwierdzić odbyte szczepienie).

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

Choroby zakaźne objęte programem szczepień ochronnych podlegają szczególnemu nadzorowi epidemiologicznemu z uwagi na wciąż realne zagrożenie, zwłaszcza dla dzieci oraz działania ruchów antyszczepionkowych. Szczepienia są najlepszą formą profilaktyki chorób zakaźnych i prowadzone są zgodnie z opracowywanym co roku Programem Szczepień Ochronnych. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych zależna jest od poziomu ich realizacji. Wysoki odsetek

zaszczepionych osób (co najmniej 95%) zapewnia odporność populacyjną, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób oraz chroni przed zachorowaniem również osoby nieuodpornione.

W 2021 roku z grupy tych chorób nie wystąpiły zachorowania na odrę, różyczkę, krztusiec, tężec, poliomyelitis, błonicę i zakażenia wywołane przez *Haemophilus influenzae* typu b.

Zgłoszono 183 zachorowania na *ospę wietrzną* (w 2020 roku – 203 zachorowania). Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej 0-14 lat – 97% ogółu zachorowań. Szczepienia ochronne przeciw ospie wietrznej nadal obejmują tylko dzieci z grup ryzyka.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez biologiczne czynniki chorobotwórcze

Zatrucia i zakażenia pokarmowe to grupa chorób zróżnicowana pod względem etiologicznym i klinicznym. Z uwagi na ważną rolę w zdrowiu publicznym, zatrucia i zakażenia pokarmowe wciąż wymagają stałego nadzoru oraz podejmowania działań zapobiegawczych. Występowanie ich związane jest z warunkami higieny przygotowywania i spożywania potraw w środowisku domowym oraz utrzymywaniem właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.

W 2021 roku, podobnie jak w ubiegłych latach nie rejestrowano przypadków zatruc grzybami, jadem kiełbasianym, włośnicy, czerwoni bakteryjnej, ani wirusowego zapalenia wątroby typu A; nie odnotowano również ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost zapadalności w grupie *bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych*. Zgłoszono 90 przypadków *bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych* (w 2020 roku – 69 przypadków). Podobnie jak w latach ubiegłych, przyczyną wszystkich zarejestrowanych *bakteryjnych zatruc pokarmowych* były pałeczki *Salmonella*. Zapadalność utrzymała się na poziomie zbliżonym do ubiegłego roku – zarejestrowano 9 przypadków (w 2020 roku – 14 przypadków). Najczęściej występującym nośnikiem zatruc pokarmowych były potrawy z jaj lub dodatkiem surowych jaj i mleko lub potrawy mleczne.

Wśród czynników etiologicznych *innych bakteryjnych zakażeń jelitowych* tak jak w poprzednich latach dominowały laseczki *Clostridioides difficile*, które stanowiły 88% ogółu tych zakażeń. Większość zachorowań (82%) wystąpiła wśród osób powyżej 60 lat obciążonych przewlekłymi chorobami i poddawanych antybiotykoterapii.

Zgłoszono ogółem 40 przypadków *wirusowych zakażeń jelitowych* (w 2020 roku – 24 przypadki). 55% wszystkich zakażeń wywołanych było przez norowirusy. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 stanowiły 45% wszystkich zachorowań wirusowych.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

W 2021 roku nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B (w 2020 roku - 6 przypadków), nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu C oraz o etiologii mieszanej B+C. Zgłoszono 1 zakażenie HIV.

Choroby inwazyjne

W 2021 roku spośród rejestrowanych chorób inwazyjnych nie zgłoszono zakażeń meningokokowych oraz wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

Odnotowano 1 przypadek *inwazyjnej choroby pneumokokowej* (w 2020 roku - 2 przypadki), który miał postać posocznicy. Inwazyjne zakażenia wywoływanych przez paciorkowce ropotwórcze – *Streptococcus pyogenes* wystąpiły pod postacią *róży*. Zgłoszono 6 zachorowań (w 2020 roku – 10 zachorowań).

Neuroinfekcje

Od wielu lat współczynnik zapadalności na infekcyjne choroby ośrodkowego układu nerwowego utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2021 roku zarejestrowano 1 przypadek neuroinfekcji (w 2020 roku – 3 przypadki), który wystąpił pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Kleszcze to pajęczaki szczególnie niebezpieczne ze względu na przenoszone patogeny, m.in. wirusy zapalenia mózgu i opon mózgowych oraz bakterie wywołujące boreliozę. Na nadzorowanym terenie wystąpiły tylko zachorowania na *boreliozę*. Zarejestrowano 23 przypadki tej choroby (w 2020 roku – 11 przypadków). U wszystkich chorych rozpoznano wczesną skórną postać choroby – rumień wędrujący. Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko tej chorobie, duże znaczenie w profilaktyce mają działania

zapobiegawcze polegające na stosowaniu zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (odzież chroniąca przed ekspozycją na kleszcze, środki odstraszające – repelenty).

Gruźlica

W 2021 roku zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na gruźlicę (w 2020 roku – 7 przypadków). Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, poddani leczeniu i pozostają pod opieką lekarzy specjalistów. Osoby pozostające w bliskim kontakcie z chorymi prątkującymi objęto nadzorem epidemiologicznym oraz opieką lekarską (poddane one zostały badaniom klinicznym i diagnostycznym). Nie odnotowano zachorowań w ogniskach oraz zgonów.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2021 roku nie rejestrowano chorób przenoszonych drogą płciową.

Grypa i zachorowania grypopodobne

Zachorowania objęte obowiązkiem raportowania to przypadki grypy rozpoznawane klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych. W roku sprawozdawczym zgłoszono ogółem 2286 przypadków, w tym 1341 dzieci do lat 14 (w 2020 roku – 2074 przypadków, w tym 911 dzieci do lat 14). Największą liczbę zachorowań notowano w październiku i listopadzie (w 2020 w styczniu i lutym). Częściej chorowali mieszkańcy powiatu włocławskiego (71%). Najczęściej hospitalizacji wymagały dzieci do lat 4.

Celem ograniczenia liczby zachorowań oraz powikłań spowodowanych przez wirusy grypy, niezbędnym jest promowanie wszelkich działań zmierzających do zapobiegania zachorowaniom poprzez upowszechnianie idei szczepień ochronnych oraz przestrzegania zasad zdrowego stylu życia. Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza metoda zapobiegania grypie i jej groźnym powikłaniom.

Wykonawstwo szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne w roku sprawozdawczym realizowano zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym w 2021 roku. W roku 2021 do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązkowe szczepienie przeciwko rotawirusom dla dzieci w 1 r.ż.

Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych w 2021 roku dokonano w oparciu o analizę danych uzyskanych ze sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych przekazanych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia ochronne w mieście Włocławek i powiecie włocławskim.

Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Ministra Zdrowia prowadzone były przez 43 świadczeniodawców sprawujących podstawową opiekę zdrowotną oraz 1 oddział neonatologiczny. Szczepieniami objęto 32881 osób – dzieci i młodzież do lat 19, o 1,36 % mniej niż w roku 2020. Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie wykonywane były w 4 punktach szczepień.

Stan wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych u niemowląt w 1 roku życia utrzymał się na wysokim poziomie. Realizowano je na poziomie wyższym niż w roku ubiegłym. Tylko szczepienie przeciwko gruźlicy realizowane były na poziomie nieznacznie niższym niż w roku 2020.

Szczepienia u dzieci w 2 roku życia realizowano również na poziomie wyższym niż w ubiegłym roku. Szczegółowa analiza szczepień ochronnych w tej grupie wiekowej wykazała nieznacznie niższy poziom zaszczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B niż w 2020 roku.

Obowiązkowe szczepienia ochronne w grupach dzieci i młodzieży szkolnej realizowane były na poziomie niższym w stosunku do roku 2020. Najniższe odsetki uodpornienia uzyskano w przypadku szczepień przeciw odrze, śwince i różyczce w 6 roku życia. Na stan zaszczepienia dzieci i młodzieży wpływ miała pandemia COVID-19.

Szczepienia obowiązkowe w grupie dzieci i młodzieży szkolnej

Szczepienia przeciwko	2018	2019	2020	2021
	Miasto i powiat	Miasto i powiat	Miasto i powiat	Miasto i powiat
Gruźlicy w 1 r.ż.	99,2	99,6	99,3	99
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 1 r.ż.	83,8	86,8	86,6	89,4
Rotawirusom w 1 r.ż.	-	-	-	65,7
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 1 r.ż.	47	44,7	49,2	53,5
Streptococcus pneumoniae w 1 r.ż.	56,2	53,3	59,9	64,8
Streptococcus pneumoniae w 2 r.ż.	97,6	98	97,4	97,8
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 2 r.ż.	98,7	99,3	99,1	98,9
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 2 r.ż.	97,3	97,2	96,1	97,5
Odrze, śwince, różyczce w 2 r.ż.	74,6	72,8	73,8	75,1
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis w 6 r.ż.	86,7	85	78,6	70
Odrze, śwince, różyczce w 6 r.ż.	-	71,2	66,8	63
Odrze, śwince, różyczce w 10 r.ż.	90,4	88,9	80,7	76,6
Błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 r.ż.	94,1	92,6	81,6	82,1
Błonicy, tężcowi w 19 r.ż.	93,3	90,5	81,5	78

Podobnie jak w latach wcześniejszych prowadzono profilaktykę tężcową u osób zranionych w celu indywidualnej ochrony przed zakażeniem. W analizowanym okresie, podobnie jak w latach wcześniejszych, nie rejestrowano zachorowań na tężec. W roku sprawozdawczym w związku z narażeniem na zakażenie wścieklizną (po pogryzieniu, podrapaniu przez zwierzęta – psy, koty) podjęto szczepienia u 5 osób (w 2020 roku również u 5 osób).

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane (miasto i powiat)

Szczepienia przeciwko	2018	2019	2020	2021
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	703	603	574	418
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	61	82	53	19
Grypie	6174	6258	7432	7544
Durowi brzuszному	40	45	19	22
Ospie wietrznej	282	366	367	378
Streptococcus pneumoniae	1117	127	506	322
Kleszczowemu zapaleniu mózgu	198	396	168	164
Neisseria meningitidis	365	218	229	296
Zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego	117	56	141	215

Prowadzono także szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane. Realizacja tych szczepień jest zróżnicowana – wynika z aktualnej sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób oraz podróży służbowych i w celach turystycznych. W roku sprawozdawczym wzrosła liczba osób poddanych uodpornieniu przeciwko grypie, zakażeniom wywołanym przez Neisseria meningitidis oraz wywołanym przez brodawczaka ludzkiego.

W analizowanym okresie nie stwierdzono zmian w zakresie warunków i zasad przechowywania szczepionek u świadczeniodawców. Na 23 nadzorowanych punktów szczepień, 18 wyposażonych jest w elektroniczne systemy całodobowego monitorowania temperatury.

Niekorzystne dla realizacji szczepień ochronnych są działania ruchów antyszczepionkowych, mające wpływ na decyzje rodziców dotyczące szczepień. W 2021 roku od obowiązku wykonania szczepień ochronnych uchylało się 18 osoby, co skutkowało niezaszczepieniem 15 dzieci. W roku sprawozdawczym nie zgłoszono nowych osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień.

2. Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia

W roku 2021 roku na terenie Powiatu Włocławskiego nadzorem objęto 46 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 38 praktyk zawodowych. Skontrolowano 20 podmiotów leczniczych, a ich stan sanitarny oceniono jako dobry.

W skontrolowanych obiektach, w których wykonywana jest działalność lecznicza opracowane są oraz wdrożone, stosowane i aktualizowane procedury sanitarno-higieniczne, w tym postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych oraz utrzymania czystości pomieszczeń, sprzętu i urządzeń. Nieprawidłowości w tym zakresie, nie stwierdzono.

Odpady medyczne powstające podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, zbierane są selektywnie w miejscach ich powstawania, pojemniki i worki są odpowiednio oznakowane, zabezpieczone i w większości placówek gromadzone w urządzeniach chłodniczych, znajdujących się w brudownikach lub pomieszczeniach porządkowych. Wszystkie skontrolowane podmioty lecznicze posiadają aktualne umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór i transport odpadów medycznych do miejsca ich unieszkodliwiania poprzez spalanie, z zastosowaniem zasady bliskości. W 2021 roku nie stwierdzono przypadków niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi. W roku sprawozdawczym do zarządzających podmiotami leczniczymi skierowano pisma przypominające o obowiązku przestrzegania zasad dotyczących właściwej klasyfikacji odpadów medycznych w miejscu ich wytwarzania przez podmioty lecznicze oraz przestrzegania zasad wstępnego magazynowania tych odpadów w obiektach, w których udziela się świadczeń zdrowotnych.

Podczas przeprowadzonych kontroli w podmiotach leczniczych stwierdzono, że zostały opracowane i wdrożone nowe rozwiązania oraz procedury zapobiegające transmisji zakażeń SARS-CoV-2, kontynuowane były działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Zaopatrzenie w sprzęt i materiały medyczne, preparaty myjące i dezynfekujące było wystarczające i dostosowane do potrzeb. Sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego prowadzono wyłącznie metodami gwarantującymi ich skuteczność, w których czynnikami sterylizującymi była para wodna, plazma lub tlenek etylenu. Skuteczność procesów sterylizacji systematycznie kontrolowano w ramach kontroli wewnętrznej. Procesy dezynfekcji prowadzono zgodnie z opracowanymi procedurami. Stosowano szeroki asortyment środków dezynfekcyjnych, dobierano je właściwie pod względem zastosowania, spektrum i czasu działania zgodnie z zaleceniami producentów. Procedury higieniczno-sanitarne w miarę potrzeb na bieżąco aktualizowano w oparciu o obowiązujące przepisy oraz aktualne wytyczne.

3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku 2021 nadzorem sanitarnym, podobnie jak w latach ubiegłych, objęto 23 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub gminy i 3 wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć na potrzeby prowadzonej działalności.

Wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę z ujęć indywidualnych na nadzorowanym terenie oparte są na ujęciach głębinowych. W żadnym wodociągu nie jest prowadzone stałe chlorowanie wody.

Mimo epidemii COVID-19, w celu zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia, wszyscy producenci wody na terenie powiatu włocławskiego w 2021 roku prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Badania w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano w laboratoriach zewnętrznych posiadających zatwierdzony system jakości prowadzonych badań lub w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2021 nie udzielono żadnego odstępstwa ze względu na przekroczenie jakiegokolwiek parametru istotnego dla bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, nie były również zgłaszane przez konsumentów reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody.

W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku przekazał do wiadomości właściwych burmistrzów, wójtów oraz starosty oceny obszarowe jakości wody dotyczące obszaru danej gminy oraz powiatu. Oceny zawierały informacje w zakresie m.in. spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia, wykaz producentów wody oraz informacje o wielkości produkcji, liczbie ludności zaopatrywanej w wodę, jakości wody, sposobach uzdatniania, prowadzonych postępowaniach administracyjnych i prowadzonych przez producentów wody działaniach naprawczych.

W roku 2021 w wodzie z wodociągu Izbica Kujawska na 2 ujęciach (w Izbicy Kujawskiej i Wietrzychowicach) wystąpiło skażenie mikrobiologiczne. W wodzie z ujęcia w Izbicy Kujawskiej stwierdzono obecność enterokoków w liczbie 2 jtk/100 ml (przy obowiązującej normie 0 jtk/100 ml), bakterii grupy coli w liczbie 24 jtk w 100 ml wody (przy obowiązującej normie 0 jtk/100 ml) oraz podwyższoną wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22° C w liczbie powyżej 300 jtk w 1 ml wody (przy dopuszczalnej wartości w kranie u konsumenta – 200 jtk/1 ml). W wodzie z ujęcia w Wietrzychowicach stwierdzono obecność bakterii grupy coli w liczbie 5 jtk/100 ml i 13 jtk/100 ml wody. W związku z tym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, oceniając ryzyko zdrowotne stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z obydwu ujęć zaopatrujących w wodę wodociąg Izbica Kujawska. Wydano komunikaty i wprowadzono ograniczenia w korzystaniu z tej wody, zezwalając jedynie na używanie jej wyłącznie do prac porządkowych (np. mycia podłóg) i spłukiwania toalet. Komunikaty przesłano Burmistrzowi Izbicy Kujawskiej oraz zarządzającemu wodociągiem w celu rozpowszechnienia w sposób umożliwiający bezzwłoczne zapoznanie się z nim odbiorców korzystających z wody z wodociągu Izbica Kujawska. Mieszkańcom zapewniono wodę prawidłowej jakości w zbiornikach kontenerowych rozstawionych na terenie gminy. Działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowej oraz chlorowaniu wody doprowadziły do uzyskania wody o właściwej jakości, spełniającej obowiązujące wymagania mikrobiologiczne.

Problemy z zapewnieniem prawidłowej jakości wody pod względem fizykochemicznym w roku 2021 występowały w wodzie z 3 wodociągów (Gliznowo gm. Lubień Kujawski oraz Dąb Polski i Smólnik gm. Włocławek). W listopadzie w wodzie z wodociągu Gliznowo gm. Lubień Kujawski stwierdzono ponadnormatywne stężenie manganu, na poziomie 417 µg/l i 327 µg/l, przy dopuszczalnej normie do 50 µg/l. Działania naprawcze prowadzone przez zarządzającego wodociągiem przez okres 30 dni nie spowodowały poprawy jakości wody. W związku z tym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku oceniając ryzyko zdrowotne oraz uznając, że stwierdzona niezgodność jest nieistotna i nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów, przy jednoczesnym podjęciu dalszych działań naprawczych przez zarządzającego wodociągiem stwierdził warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z tego wodociągu. Wydał również komunikat wprowadzający ograniczenia w korzystaniu z wody pochodzącej z tego wodociągu, który został przesłany Burmistrzowi Lubienia Kujawskiego w celu rozpowszechnienia wśród mieszkańców korzystających z tego wodociągu.

W grudniu, w wodzie z wodociągu Dąb Polski stwierdzono podwyższoną mętność na poziomie 1,7 – 1,9 NTU. Gmina Włocławek zarządzająca wodociągiem do końca roku prowadziła działania naprawcze, mające na celu przywrócenie wody do prawidłowej jakości.

W wodzie z wodociągu Smólnik występowało ponadnormatywne stężenie manganu na poziomie 57 µg/l - 125 µg/l. Na wniosek zarządzającego wodociągiem, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku oceniając ryzyko zdrowotne oraz uznając, że stwierdzona niezgodność nie stwarza zagrożenia

dla zdrowia konsumentów, przedłużył termin doprowadzenia wody z tego wodociągu do prawidłowej jakości do dnia 30.06.2022 r.

Mimo podwyższonych wartości manganu w wodzie z wodociągów Smólnik i Gliznowo oraz zmian w organoleptycznych w wodzie z wodociągu Dąb Polski, konsumenci nie wnosili interwencji w zakresie jakości wody.

4.	Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

W sezonie letnim 2021 roku na terenie Powiatu Włocławskiego utworzono 5 kąpielisk. Rady miast i gmin podjęły uchwały w sprawie określenia wykazu kąpielisk oraz określenia sezonu kąpielowego na swoim terenie. Organizatorzy w ramach kontroli wewnętrznej ustalili z PPIS we Włocławku harmonogramy pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym, systematycznie wizualnie nadzorowali wodę w kąpielisku, wykonywali badania jakości wody w trakcie sezonu kąpieliskowego, dokumentowali i przekazywali PPIS we Włocławku wyniki badań wody oraz informowali osoby kąpiące się o jakości wody w kąpielisku.

Woda we wszystkich kąpieliskach zarówno przed rozpoczęciem sezonu jak i w trakcie jego trwania była przydatna do kąpeli. Nie stwierdzono występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się osób.

Kąpieliska były prawidłowo oznakowane. Na tablicach informacyjnych, na stronach internetowych organizatorów i PSSE we Włocławku zamieszczano aktualne informacje i komunikaty. Dodatkowo na kąpieliskach zamieszczono informacje dotyczące obowiązujących zakazów i nakazów w związku ze stanem epidemii COVID-19. Na kąpieliskach zapewniono możliwość korzystania z toalet, ustawiono kosze lub worki na odpady komunalne, które systematycznie opróżniano.

Pracownicy PSSE we Włocławku oraz organizatorzy kąpielisk aktualizowali na bieżąco dane umieszczane w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym prowadzonym przez GIS (<http://sk.gis.gov.pl>), co dawało możliwość użytkownikom kąpielisk uzyskania bieżącej informacji dotyczącej m.in. oceny przydatności wody do kąpeli, rodzaju wywieszanej flagi, temperatury wody i powietrza, informacji o infrastrukturze kąpieliska.

Po zakończeniu sezonu 2021 roku dla 3 kąpielisk (na jeziorach: Wikaryjskim, Lubieńskim i Chełmicy) dokonano klasyfikacji jakości wody na podstawie próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe. Wodę w tych kąpieliskach zaklasyfikowano jako doskonałą. W przypadku 2 kąpielisk (na jeziorze Borzymowskim w Choceniu i jeziorze Chodeckim w Chodczu) ze względu na fakt, iż funkcjonują dopiero 3 sezony, klasyfikacji nie dokonano.

5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi

W rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku znajdowało się ogółem 1905 obiektów prowadzących działalność na terenie Powiatu Włocławskiego, tj. o 73 obiekty więcej niż w 2020 roku.

Nadzór sanitarny nad produkcją i obrotem żywnością był realizowany poprzez wykonywanie kontroli sanitarnych, podczas których dokonywano oceny m.in. stanu sanitarno-technicznego i porządkowego pomieszczeń zakładu i środków transportu, jakości żywności, surowców i składników, stanu higieny i dokumentacji zdrowotnej zatrudnionego personelu, ciągłości łańcucha chłodniczego, kontroli warunków żywienia zbiorowego, stopnia wdrożenia zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli). Zrealizowano zaplanowane kontrole kompleksowe w obiektach żywnościowo-żywnościowych, pobór próbek do badań laboratoryjnych prowadzony był zgodnie z planem oraz zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Ponadto przeprowadzano kontrole sanitarne na wniosek przedsiębiorcy w związku

z zatwierdzeniem nowo powstałego zakładu lub zmiany zakresu prowadzonej działalności, kontrole interwencyjne, kontrole eksportowanych środków spożywczych.

Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano przestrzeganie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W okresie wrzesień-grudzień, w związku z sezonem grzybowym, wzmożono nadzór nad obrotem grzybami i zakładami wykorzystującymi je w produkcji, przetwórstwie i żywieniu zbiorowym. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w ich oznakowaniu, ekspozycji i przechowywania.

Najliczniejszą grupę obiektów stanowiły zakłady produkcji żywności (piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, przetwórnictwo owocowo-warzywne, młyny, wytwórnia naturalnych wód mineralnych oraz gospodarstwa rolne). W rejestrze znajdowało się 1237 obiektów, tj. o 43 więcej niż w 2020 roku.

Właściciele gospodarstw rolnych składali wnioski o wpis gospodarstw prowadzących działalność w ramach produkcji pierwotnej polegającej na uprawie zbóż, warzyw i owoców do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W roku sprawozdawczym do rejestru zakładów wpisano 30 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną, w tym 1 prowadzące także działalność Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD) w zakresie wypieku pieczywa.

Skontrolowano 4 piekarnie, w których przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. W jednej z nich przeprowadzono kontrolę kompleksową, podczas której stwierdzono szereg uchybień i nieprawidłowości, m.in.: nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń, używanie w produkcji jaj świeżych mimo braku wydzielonego pomieszczenia do ich dezynfekcji, brak wentylacji wyciągowej mechanicznej nad smażalnikiem do pączków, brak do wglądu opracowanej dokumentacji GHP/HACCP, w tym procedury zabezpieczenia przed szkodnikami, brak umowy na odbiór oleju posmażalniczego, brak prawidłowo opracowanych etykiet wyrobów produkowanych w zakładzie. Osobę odpowiedzialną ukarano grzywną w drodze mandatu karnego. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie doraźnych zaleceń pokontrolnych, natomiast w celu przymuszenia przedsiębiorcy do doprowadzenia piekarni do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego i opracowania prawidłowych etykiet produktów, wydano decyzję administracyjną nakazującą. W dwóch piekarniach przeprowadzono kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych wydanych w 2020 roku. Jeden z przedsiębiorców nie wykonał wszystkich obowiązków, w związku z powyższym prowadzono postępowanie administracyjno-egzekucyjne.

W związku z „Planem działania na 2021 roku. dotyczącym produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przy współudziale pracownika Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzono 1 kontrolę plantacji kapusty białej. Uprawa nie była nawadniana. Zbiorem zajmowali się wyłącznie członkowie rodziny. Skrzynki były myte w wyznaczonym miejscu przy budynku gospodarczym. Warzywa, w tym kapustę rolnik sprzedaje hurtowo. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Przy współudziale pracownika Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 2 kontrole – skontrolowano plantacje porzeczki czarnej i pomidorów. Rolnik uprawiał porzeczki czarne w sposób ekologiczny, nie stosował nawozów sztucznych ani środków ochrony roślin prowadzona była na powierzchni 12,3 ha. Nawadniania pól nie stosowano. Zbiór porzeczki czarnej odbywał się mechanicznie przy użyciu kombajnu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Uprawa pomidorów prowadzona była na powierzchni 0,8 ha. Zbiorem zajmowali się członkowie rodziny. Pomidory były sprzedawane w ramach grupy producenckiej.

W zakładach zajmujących się sprzedażą środków spożywczych (sklepy, hurtownie, kioski, punkty sprzedaży, obiekty ruchome i tymczasowe) przeprowadzono 60 kontroli, w ewidencji znajdowało się 426 zakładów. W związku z uruchomieniem nowych sklepów wydano 8 decyzji zatwierdzających.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych w sklepach stwierdzano nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i sprzętu, środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/terminu

przydatności do spożycia, bez etykiet, brak do wglądu dokumentacji zdrowotnej dla celów sanitarno-epidemiologicznych personelu, brak do wglądu na bieżąco prowadzonych zapisów wynikających z opracowanej instrukcji GHP i systemu HACCP. Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości osoby odpowiedzialne zostały ukarane grzywną w drodze mandatów karnych. Nałożono 6 mandatów karnych. Większość nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli sanitarnych przedsiębiorcy usuwali w ustalonych krótkich terminach przed wydaniem decyzji administracyjnych nakazujących, co potwierdzały przeprowadzone kontrole sprawdzające.

W związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) w dalszym ciągu prowadzono nadzór nad sprzedażą mięsa. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na możliwość wystąpienia nielegalnej sprzedaży mięsa oraz produktów z mięsa wieprzowego lub dzików pochodzących z terenów na których wystąpił afrykański pomór świń. Przeprowadzono kontrole dotyczące identyfikacji produktów mięsnych i zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 226 obiektów zakładów żywienia zbiorowego (zakłady gastronomiczne, stołówki i punkty wydawania posiłków w szkołach, przedszkolach, żłobkach, domach opieki społecznej, domach dziecka i inne zakłady). Przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych.

Na wniosek Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w jednym z domów opieki przeprowadzono kontrolę sanitarną w związku z informacją o nieprawidłowościach w zakresie żywienia pensjonariuszy. W trakcie kontroli w obiekcie stwierdzono nieprawidłowości. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karanym. Otrzymano informację z Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy o zlikwidowaniu placówki i przeniesieniu podopiecznych do innych podmiotów opiekuńczych.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	Liczba Kontroli	Liczba decyzji administracyjnych	Liczba pobranych próbek	Liczba mandatów/ kwota w zł
Produkcja żywności	1237	42	3	23	1/200
Obrót żywnością	426	60	2	0	6/1100
Żywienie zbiorowe	226	41	3	0	1/100
Obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	14	0	0	0	0
Obiekty produkcji i obrotu kosmetykami	2	0	0	0	0
Razem	1905	143	8	23	8 / 1400 zł

Import i eksport

Zakład produkcji wyrobów ciastkarskich eksportował swoje wyroby m.in. słomkę ptysiową, groszek ptysiowy, ptysie i beziki do Azerbejdżanu, Arabii Saudyjskiej. Na wniosek przedsiębiorcy przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych i na podstawie kontroli dokumentacji zgłoszonego towaru wydawano świadectwa stwierdzające spełnienie wymagań zdrowotnych.

Działania w ramach systemu RASFF

W związku z otrzymanym w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych) powiadomieniem informacyjnym dot. przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu w nasionach kminku przeprowadzono kontrolę interwencyjną u producenta. Stwierdzono, że kminek nie został wprowadzony do obrotu, wydano decyzję nakazującą jego utylizację. Rolnik przedstawił protokół zniszczenia/utylizacji przedmiotowego kminku. Przeprowadzono także kontrolę u producenta selera korzeniowego w związku z otrzymanym powiadomieniem informacyjnym dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu w próbce pobranej do badań laboratoryjnych. Podczas kontroli nie stwierdzono kwestionowanego selera, został w całości sprzedany odbiorcy hurtowemu.

- Prowadzono także czynności związane z procesem wycofywania następujących środków spożywczych:
- produktów rybnych wyprodukowanych z dodatkiem mączki chleba świętojańskiego zanieczyszczonej tlenkiem etylenu;
  - produktów mięsnych ze względu na zastosowanie w produkcji suszonej cebuli, w której stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu;
  - napoje energetyczne z uwagi na przekroczenie poziomu glikolu propylowego;
  - mandarynki - stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu;
  - ziele angielskie z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella;
  - napój alkoholowy ze względu na stwierdzenie kawałka szkła ;
  - suplementy diety zanieczyszczone tlenkiem etylenu wykorzystywanego w procesie produkcji
  - przedmiotów do kontaktu z żywnością, które były wykonane z tworzyw sztucznych z dodatkiem sproszkowanego bambusa (niezgodne z obowiązującymi przepisami).

Ocena jakości zdrowotnej próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu

W roku sprawozdawczym zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2021 rok” z terenu powiatu pobrano i przekazano do badań laboratoryjnych 23 próbki. Do badań laboratoryjnych w kierunku skażeń promieniotwórczych w ramach monitoringu żywności pobrano próbki warzyw, świeżych ryb i ziarno zbóż. Ponadto u producentów pierwotnych pobrano próbki warzyw do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów. Nie stwierdzono kwestionowanych próbek.

Współpraca z innymi inspekcjami i jednostkami

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną przebiegała zgodnie z pisemnym porozumieniem, w ramach którego przesyłano wzajemnie uaktualnioną listę obiektów nadzorowanych przez obydwie inspekcje. Prowadzono korespondencję wynikającą ze spraw bieżących woj. przesyłano informacje dot. wyników badań laboratoryjnych produktów mięsnych pobranych z obrotu w ramach monitoringu, a pochodzących od producenta będącego pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej. Wspólnie z przedstawicielem Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzano monitoringi na targowiskach w zakresie kontroli nielegalnej sprzedaży mięsa i produktów z mięsa wieprzowego oraz z dzików w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach realizacji „Planu działania na 2021 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono wspólne kontrole producentów pierwotnych owoców miękkich i warzyw z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Inspekcji Handlowej w ramach współdziałania i współpracy przekazywano aktualne rejestry podmiotów przechowujących i wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz kopie protokołów z kontroli sanitarnych przeprowadzonych w obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia, niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W ramach współpracy, Inspekcja Farmaceutyczna przysyłała aktualny wykaz aptek i punktów aptecznych.

6. Środowisko pracy i choroby zawodowe

W 2021 roku na terenie gmin: Włocławek, Kowal, Lubień Kujawski, Chodecz, Brześć Kujawski, Lubraniec, Izbica Kujawska, Chocień, Baruchowo, Boniewo, Fabianki, Lubanie, ewidencją objęto 218 zakładów produkcyjnych zatrudniających 5676 pracowników. Przeprowadzono 38 kontroli merytorycznych oraz

sprawdzających w 26 obiektach. Na skutek stwierdzonych uchybień wydano 5 decyzji zawierających nakazy obligujące podmioty gospodarcze do usunięcia istniejących nieprawidłowości.

W ramach nadzoru bieżącego nad zakładami pracy główny nacisk położono na kontrole przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Sprawdzano, czy przedsiębiorcy zapewniają osobom zatrudnionym niezależnie od podstawy zatrudnienia rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji rąk, zachowują bezpieczną odległość pomiędzy stanowiskami pracy, a w przypadku gdy jest to niemożliwe ze względu na charakter wykonywanej pracy – zapewniają środki ochrony osobistej, a także zapewniają, aby osoby wykonujące bezpośrednią obsługę interesantów lub klientów zakrywały usta i nos przy pomocy maseczki ochronnej.

Przeprowadzone kontrole przeciwepidemiczne wykazały, że pracodawcy podjęli działania zabezpieczające pracowników przed zakażeniem się koronawirusem, takie jak zakup środków dezynfekujących, maseczek ochronnych, rękawiczek jednorazowych. W zakładach pracy opracowano stosowne instrukcje i procedury przeciwepidemiczne. Na drzwiach wejściowych do budynków zamieszczono informacje o obowiązku zasłaniania ust i nosa oraz dezynfekcji dłoni.

W ramach nadzoru bieżącego nad zakładami pracy oraz prewencji chorób zawodowych zakresem kontroli objęto także przestrzeganie przepisów prawa dotyczących:

- realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- ekspozycji pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki pyłowe, chemiczne, fizyczne i biologiczne,
- ekspozycji pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy,
- stosowanie substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin w działalności zawodowej,
- oceny realizacji wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- wprowadzania do obrotu substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin,
- wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- stosowania przepisów dotyczących ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Najczęściej wykazywane podczas kontroli sanitarnych uchybienia to:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak dokumentacji potwierdzającej dokonanie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
- brak szkoleń bhp pracowników oraz brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników,
- brak rejestru prac oraz brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak przekazania do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy informacji o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak zapewnienia wymiany powietrza w pomieszczeniach higienicznosanitarnych oraz w pomieszczeniach pracy,
- niewłaściwy stan higieniczny pomieszczeń pracy,
- przekroczone dopuszczalne wartości natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Kontrole sanitarne, decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, jak również ocena narażenia zawodowego opracowana na podstawie wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, spowodowały poprawę warunków higieny pracy w kontrolowanych obiektach oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń. W stosunku do podmiotów gospodarczych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie: natężenia hałasu, natężenia drgań mechanicznych wykazanych w przeanalizowanych sprawozdaniach z badań środowiska pracy prowadzone są postępowania administracyjne mające na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

Choroby zawodowe

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku otrzymał 3 zgłoszenia podejrzeń o choroby zawodowe. W związku z tymi zgłoszeniami prowadzone są dochodzenia epidemiologiczne. W 2021 roku wydana została 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w trakcie prowadzonych postępowań dotyczących chorób zawodowych ściśle współpracuje z jednostką orzeczniczą I stopnia, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy Poradnią Chorób Zawodowych we Włocławku.

O wszystkich przypadkach stwierdzenia bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej informowana jest Państwowa Inspekcja Pracy w formie przesyłanych decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku.

7.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2021 roku w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku znajdowały się 74 placówki stałe i 27 sezonowych. Skontrolowano 20 placówek stałych oraz 6 placówek letniego wypoczynku. Przeprowadzono łącznie 26 kontroli (20 w obiektach stałych oraz 6 w placówkach sezonowych) oceniając m. in. stan sanitarny, a także warunki nauki i pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 4 decyzje dotyczące spełnienia warunków sanitarno-lokalowych w żłobkach, w tym 2 decyzje w związku ze zwiększeniem liczby miejsc w żłobkach. Na terenie powiatu włocławskiego w zaadaptowanej części pomieszczeń byłego ośrodka zdrowia rozpoczął swoją działalność żłobek w Brześciu Kujawskim. Natomiast w istniejącym żłobku w Choceniu dzięki zaadaptowaniu pomieszczeń mieszkalnych powiększono powierzchnię placówki o dodatkową salę dla dzieci z łazienką i pomieszczeniem porządkowym.

Dokonując oceny stanu sanitarnego żłobków i przedszkoli zakres kontroli poszerzono o zagadnienia dotyczące COVID-19, w tym przestrzegania wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego. Nieprawidłowości nie stwierdzono, pomieszczenia utrzymane były w czystości i porządku w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną opracowano procedury, pomieszczenia z których korzystały dzieci i personel przygotowano zgodnie z wytycznymi. Zapewniono środki do dezynfekcji (rąk, sprzętu i powierzchni) jednorazowe maseczki, jednorazowe rękawiczki, fartuchy jednorazowe z długimi rękawami oraz termometry bezdotykowe.

W 12 skontrolowanych szkołach na terenie powiatu włocławskiego tj. w 5 szkołach podstawowych, 1 społecznym liceum ogólnokształcącym, 1 szkole branżowych I stopnia oraz i w 5 zespołach szkół ogólnokształcących i ponadpodstawowych sprawdzono możliwość pozostawiania przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2021/2022 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych. W czasie kontroli dyrektorom szkół przypominano o obowiązku zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia w salach dydaktycznych, w szczególności ławkach i tablicach szkolnych, w kontekście zapewnienia uczniom odpowiednich warunków higieny procesów nauczania i wychowania. Szczególną uwagę zwrócono na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Dyrektorzy placówek opracowali i wdrożyli wewnętrzne regulaminy lub procedury funkcjonowania szkół w czasie epidemii, dotyczące m. in. przestrzegania wytycznych związanych z zachowaniem dystansu społecznego oraz wzmożonych zasad higieny. Zapewnili maseczki oraz środki do dezynfekcji (rąk, sprzętu i powierzchni).

Kontrolując placówki sezonowe – letniego wypoczynku i dokonując oceny stanu sanitarnego wypoczynku dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania oraz w formie wyjazdowej sprawdzono, czy zapewniono odpowiednią powierzchnię przypadającą na jednego uczestnika wypoczynku, czy pomieszczenia przygotowano zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w 2021 roku. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził

zastrzeżeń. W salach zajęć, jadalniach i świetlicach oraz w pokojach mieszkalnych urządzenia techniczne i sprzęt multimedialny oraz meble (stoliki, krzesła, regały i szafy na ubrania, tapczany jednoosobowe i łóżka piętrowe) zapewniały bezpieczne ich użytkowanie. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane, a urządzenia sanitarne utrzymywane były w pełnej sprawności i czystości. W widocznych miejscach umieszczono instrukcje prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk.

Skontrolowany obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej zorganizowany został na terenie zalesionym, nad jeziorem. Uczestnicy obozu zaopatrywali się w zdatną do spożycia wodę ze studni kopanej oraz korzystali z wody konfekcjonowanej w opakowaniach jednostkowych. Na terenie obozu zorganizowano umywalnię z wydzielonymi kabinami sanitarnymi i z podestami dla myjących, odpowiednio wyposażoną, zadaszoną i osłoniętą od wiatru oraz wielostanowiskowe miejsce do mycia rąk. W skład obozu wchodziło zgrupowanie (ambulatorium; izolatka; namioty kadry; namioty magazynowe; namioty kuchenne), umywalnia oraz podobozy harcerskie. Przy każdym podoboju oraz przy zgrupowaniu znajdowały się sanitariaty ekologiczne ze stanowiskiem do mycia rąk. Kadra oraz uczestnicy harcerskiego obozu pod namiotami postępowali zgodnie z wytycznymi GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w 2021 r. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W trakcie trwania wypoczynku ze względu na złe warunki pogodowe podjęto decyzję o prewencyjnej ewakuacji uczestników obozu do pobliskiej szkoły. Uczestnicy obozu przez kilka dni przebywali w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Smólniku, znajdującej się w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku. Podczas pobytu w szkole do dyspozycji uczestników była sala gimnastyczna powierzchni 680 m² wraz z zapleczem sanitarnym, dwie sale zajęć lekcyjnych, biblioteka, świetlica oraz szkolna stołówka. Uczestnicy po kilkudniowym pobycie w szkole powrócili na teren obozowania.

Organizatorom letniego wypoczynku pozostawiano pakiety materiałów edukacyjnych dotyczących zagadnień związanych z feriami oraz akcją letnią pn. „Bezpieczne wakacje 2021”. Przypomniano o obowiązującym dystansie społecznym oraz obowiązku zakrywania nosa i ust w pomieszczeniach zamkniętych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną wydał 156 pozytywnych opinii dotyczących zawieszenia zajęć edukacyjnych w placówce lub zawieszenia zajęć edukacyjnych w wariantcie tradycyjnym i zastosowania nauczania w formie zdalnej lub hybrydowej.

Dyrektorom placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie powiatu włocławskiego przesłano informację (wraz z instrukcją) dotyczącą dokonywania zgłoszeń kwarantanny za pośrednictwem formularza „Zgłoś kwarantannę”, dostępnego na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia Gov.pl <https://www.gov.pl/web/gov/zglos-kwarantanne>.

W okresie przerwy wakacyjnej w szkołach na terenie powiatu włocławskiego prowadzono prace remontowo-przygotowawcze polegające m. in. na odnowieniu sal zajęć, korytarzy szkolnych, szatni; konserwacji stolarki okiennej i drzwiowej; zakupie sprzętu i wyposażenia sal dydaktycznych; konserwacji placów zabaw oraz boisk szkolnych.

W znajdujących się w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, a wypoczynek dzieci i młodzieży zorganizowano prawidłowo.

8. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W roku 2021 w obiektach użyteczności publicznej, w tym obiektach usługowych i handlowych m.in. hotelach i obiektach świadczących usługi hotelarskie, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu, miejscach obsługi podróżnych, terenach rekreacyjnych, obiektach sportowych i kulturalno-widowiskowych, obiektach małej infrastruktury (piaskownice, siłownie zewnętrzne, place zabaw) oraz sklepach odzieżowych, drogerijnych, wielobranżowych, marketach budowlanych, placówkach pocztowych, przeprowadzano kontrole w zakresie przestrzegania przepisów w związku z wystąpieniem stanu

epidemii. Kontrole obejmowały wywiązywanie się właścicieli lub zarządzających obiektami z nałożonych obowiązków dotyczących dostosowania się do obowiązujących ograniczeń i zakazów w czasie trwania epidemii COVID-19, zapewnienia środków ochrony osobistej dla personelu oraz klientów, w tym środków do dezynfekcji rąk, nakazu zakrywania ust i nosa, zachowania dystansu społecznego, konieczność dodatkowego sprzątania i dezynfekcji powierzchni dotykowych, umieszczenia informacji o limicie osób w obiekcie. W przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania obowiązujących w trakcie epidemii COVID-19 nakazów i zakazów nakładano mandaty karne, a w przypadku odmowy ich przyjęcia kierowano sprawę do sądu o ukaranie.

W zakresie stanu sanitarno-higienicznego w roku 2021 nieprawidłowości stwierdzono w 1 zakładzie fryzjerskim z solarium. Kontrola wykazała niewłaściwy stan sanitarny ścian w sali fryzjerskiej, polegający na ich zabrudzeniach z ubytkami tynku i farby oraz brak ciepłej wody w toalecie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, decyzją nakazano przedsiębiorcy doprowadzenie obiektu do właściwego stanu sanitarno-technicznego w określonym terminie.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. We wszystkich skontrolowanych obiektach zamieszczono widoczne i czytelne oznakowania o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacje o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W czerwcu 2021 roku skontrolowano również 11 obiektów małej infrastruktury (piaskownice, place zabaw i siłownie plenerowe) zlokalizowane na terenie 2 gmin powiatu włocławskiego (Izbica Kujawska i Brześć Kujawski). Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów był właściwy, tereny były zadbane, utrzymane w należytym porządku, piasek w piaskownicach był wymieniony przed sezonem letnim, zamieszczono oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu i e-papierosów, zakazie wprowadzania zwierząt na teren placów zabaw i siłowni oraz informacje o zasadach przeciwepidemicznych dotyczących funkcjonowania placów zabaw w trakcie trwania epidemii COVID-19.

W okresie sprawozdawczym, do organów samorządu terytorialnego, proboszczów parafii rzymskokatolickich na terenie powiatu włocławskiego, zarządzających obiektami użyteczności publicznej skierowano wystąpienia w sprawie przestrzegania obowiązujących zakazów i nakazów w czasie epidemii COVID-19, przestrzegania reżimu sanitarnego, braku rekomendacji dla organizowania imprez rozrywkowych w okresie trwającej epidemii. Do zarządzających obiektami przesłano również pismo w sprawie ochrony budynków i miejsc ogólnodostępnych w związku z zagrożeniem związanym z występowaniem dzikich gołębi.

9. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polega na analizie projektowanych działań: planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych, rozwiązań techniczno-budowlanych obiektów i infrastruktury oraz technologicznych procesów, pod kątem ich wpływu na zdrowie i życie ludzi. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz na etapie planowania i następnie realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi, w taki sposób, aby podczas użytkowania obiektów nie powstały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, powodowane przyjętymi w tym zakresie rozwiązaniami.

Stanowiska zajmowane były wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i realizowane były zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności należało:

- opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w trybie przewidzianym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

- społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć,
- uzgadnianie lub opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

Planowanie przestrzenne ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W zakresie planowania przestrzennego działania polegają na uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmian, uchwalanych przez rady gmin oraz poprzedzających je i wiążących dla planów, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów. Plany te stanowią podstawę do późniejszego ustalania przez właściwe organy warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego. Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co potwierdzały załączone do nich „Prognozy oddziaływania na środowisko”, zawierały zapisy i rozwiązania minimalizujące szkodliwe oddziaływanie na środowisko, przyrodę i krajobraz kulturowy oraz zdrowie ludzi planowanych do wprowadzenia zagospodarowań.

Odrębną kwestią w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć, brano pod uwagę: zawartość karty informacyjnej przedsięwzięcia, zakres i szczegółowość danych w niej ujętych, charakter przedsięwzięcia i jego skalę, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, planowaną technologię, wielkość produkcji oraz przewidywane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczanie skutków jego realizacji, sytuowanie przedsięwzięcia względem terenów chronionych, istniejący i planowany charakter zagospodarowania, występowanie zbiorników wód podziemnych, ukształtowanie i przeznaczenie terenu.

Opinie wydane w 2021 roku na terenie Powiatu Włocławskiego

Rodzaje wydanych opinii	Liczba opinii
uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	12 (w tym 3 opinie do studium)
uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	16
opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	125
uzgodnienia warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	4
inne opinie, w tym dotyczące projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz pisma	407 (w tym 348 opinii i postanowień do warunków zabudowy)
Razem	564

Kolejny bardzo ważny etap w działalności inwestycyjnej stanowiło uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m. in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach oraz właściwego oświetlenia. W 2021 roku uzgodniono/zaopiniowano 2 dokumentacje projektowe pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2021 roku na terenie Powiatu Włocławskiego przeprowadziła łącznie 48 kontroli, w tym 36 kontroli obiektów budowlanych związanych z dopuszczeniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy Prawo Budowlane. Ponadto, w przypadku zgłoszonych inwestycji infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacyjnych, instalacji gazowych, stacji transformatorowych, farm fotowoltaicznych, dróg gminnych i krajowych, ścieżki komunikacyjnej, terenu PSZOK, a także zgłoszeń dotyczących zakończenia budowy, rozbudowy, przebudowy np.: obiektów budowlanych, które nie są w bieżącym nadzorze sanitarnym, w tym budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, budynków i hal magazynowych, zadaszonego tarasu, stanowiska zajęto w formie milczącej zgody. Podczas przeprowadzanych kontroli w szczególności zwracano uwagę na: wykonanie obiektu zgodnie z projektem budowlanym, posiadanie przez materiały służące do budowy i wykończenia obiektów stosownych atestów, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia przez ludzi. Ponadto sprawdzano podłączenie wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej w pomieszczeniach, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewczej, przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zgody na odstąpienia od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Wśród obiektów kontrolowanych znalazły się między innymi obiekty: świetlica środowiskowa w Wieńcu, Dzienny Dom Pomocy oraz Centrum Usług Środowiskowych w m. Szczkowo, pomieszczenia aktywizacji społeczno-zawodowej w Brzeziu, klub seniora w Brześciu Kujawskim, kompleks sportowo-rekreacyjny na terenie osiedla Falborek w Brześciu Kujawskim, żłobek w Brześciu Kujawskim, żłobek w Choceniu, żłobek samorządowy w Izbicy Kujawskiej, żłobek w Kruszynie, żłobek w Lubaniu, budynki handlowe Dino w Lubrańcu, Boniewie i w m. Narty, gm. Lubień Kujawski, Centrum Dystrybucyjne LPP Logistics w Machnacu. Powyższe obiekty przekazane zostały do bieżącego nadzoru sanitarnego w ramach działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, celem sprawowania kontroli nad przestrzeganiem przepisów w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych realizacji przedsięwzięć i zgłoszonych obiektów przez inwestorów. Przeważającą pozycję wśród rozpatrywanych spraw zajmowały opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Wiele opinii dotyczyło przedsięwzięć, których potencjalny wpływ na środowisko jest niewielki, w związku z powyższym w większości przypadków stwierdzono brak konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, co z kolei spowodowało niewielką ilość opinii w sprawie środowiskowych uwarunkowań. Poszczególne gminy występowały z dużą ilością wniosków o uzgodnienie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy i projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Liczba wydanych opinii utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich.

10. Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)

W czasie epidemii Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal realizowała zadania polegające na egzekwowaniu przestrzegania ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”). W 2021 roku przeprowadzono 1 kontrolę i 7 monitoringów w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych. W trakcie kontroli oraz w monitorowanych obiektach nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, na podstawie Porozumienia zawartego dnia 26 listopada 2018 r. w Warszawie pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracuje z wszystkimi ww. instytucjami.

W 2021 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku wpłynęły 3 zgłoszenia zatrucia/podejrzenia zatrucia substancjami psychoaktywnymi (narkotykami).

11. Promocja zdrowia

W 2021 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjowała, koordynowała i realizowała na terenie miasta Włocławek i powiatu włocławskiego 12 programów edukacyjnych oraz interwencje nieprogramowe (kampanie społeczne, akcje informacyjno-edukacyjne, konkursy). Sytuacja epidemiologiczna spowodowana pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 znacznie ograniczyła realizację przedsięwzięć edukacyjnych w szkołach. Mimo trudności spowodowanych pandemią koronawirusa, realizowano zadania oświatowo-zdrowotne w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, higieny, zdrowego stylu życia bez uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych. W placówkach oświatowych kontynuowane były programy z zakresu edukacji antytytoniowej takie jak: „Czyste powietrze wokół nas” dla 5 i 6 latków, „Bieg po zdrowie” dla kl. IV szkół podstawowych. Programy realizowało 7 przedszkoli i 20 szkół podstawowych.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu inicjowano przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja), który przebiegał pod hasłem „Zobowiąż się do rzucenia palenia” oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (18 listopada).

W ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych prowadzone były działania edukacyjne w ramach akcji „Stop dopalaczom!” oraz wojewódzkiej interwencji programowej „Dopalacze – trzecia strona zjawiska”. Pracownicy PSSE we Włocławku prowadzili rozmowy indywidualne z dyrektorami szkół oraz pedagogami szkolnymi na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych. W czerwcu 2021 roku zakończyła się VIII edycja programu edukacyjnego dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „Ars, czyli jak dbać o miłość?”, realizowanego w ramach projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Do programu przystąpiły 2 szkoły z Powiatu Włocławskiego, obejmując edukacją 120 uczniów.

Do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców skierowany był program edukacyjny dot. profilaktyki chorób odkleszczowych pt. „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”. Program realizowano w 13 placówkach, edukacją objęto 680 dzieci i 280 rodziców i opiekunów.

W 2021 roku podejmowano działania oświatowo-zdrowotne zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych (woj. HIV/AIDS, HCV, grypa). Szczególne znaczenie w czasie pandemii miały działania podjęte w ramach realizacji interwencji z zakresu profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2. Zainicjowano i wdrożono do realizacji wojewódzką interwencję programową „Dobre sposoby na mikroby”. Do działań programowych przystąpiło 20 placówek oświatowych z terenu powiatu włocławskiego, edukacją objęto 2606 dzieci i młodzieży. W ramach profilaktyki HIV/AIDS prowadzono działania informacyjno-edukacyjne wraz z dystrybucją ulotek i broszur. Wystosowano pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych o trwającej kampanii edukacyjnej Krajowego Centrum woj. AIDS pod hasłem „Czy wiesz, że...” trwającej w dniach 16-30 czerwca 2021 roku. Na stronie internetowej zamieszczono informacje z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS (17 maja) oraz w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS (1 grudnia). Inne działania dotyczyły szczepień ochronnych, które odgrywają ważną rolę w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

Ponadto realizowano dwa programy edukacyjne kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych „Znamie! Znam je?” z zakresu zapobiegania nowotworom skóry (4 szkoły) oraz „Podstępne WZW” (3 szkoły). Do dzieci 5 i 6 letnich w przedszkolach skierowano program pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Program realizowały 2 przedszkola z Powiatu Włocławskiego. Ponadto 23 szkoły podstawowe w powiecie włocławskim realizują program z zakresu higieny jamy ustnej pn. „Radosny Uśmiech. Radosna Przyszłość”. Wraz z rozpoczęciem wakacji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne pn. „Bezpieczne wakacje”.

Podczas wizytowania placówek letniego wypoczynku zwracano uwagę na bezpieczne zachowania podczas spędzania wolnego czasu, upowszechnienie pozytywnych wzorców i postaw prozdrowotnych związanych z profilaktyką zakażeń koronawirusem – informowano o zachowaniu dystansu społecznego, przestrzeganiu zasad higieny osobistej, w tym o zasadach prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, zakrywaniu

ust i nosa. W ramach Ogólnopolskiego Dnia Tornistra (1 października), na stronie internetowej PSSE zamieszczono informacje skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

W roku 2021 szczególną uwagę koncentrowano na propagowaniu szczepień przeciw COVID-19. PPIS we Włocławku wystosował apel do dyrektorów placówek oświatowych na terenie miasta Włocławek i powiatu włocławskiego o zachęcanie uczniów, nauczycieli i całego środowiska szkolnego do szczepień przeciw COVID-19. Udzielano również porad telefonicznych mieszkańcom powiatu nt. szczepień – promocji szczepień, sposobów rejestracji do szczepień.

12. Oddział Laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej we Włocławku jest laboratorium badawczym, kontrolno-pomiarowym, wykonującym badania laboratoryjne:

- wody,
- żywności,
- środowiska pracy,
- materiału biologicznego ludzkiego, skuteczności procesów sterylizacji,

zgodnie z wymaganiami normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 600 nadany w 2005 roku przez Polskie Centrum Akredytacji, co potwierdza wysoką jakość wykonywanych badań. Laboratorium poddawane jest corocznej ocenie zewnętrznej dokonywanej przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji w Warszawie.

Laboratorium Badania Wody i Żywności badające wodę i żywność, pracuje w Zintegrowanym Systemie Badań Żywności dla woj. Kujawsko-pomorskiego, wraz z laboratoriami w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu. Badania wody oraz badania żywności wykonywane są dla miasta Włocławka i powiatów: włocławskiego, lipnowskiego oraz rypińskiego.

Laboratorium Epidemiologii wykonuje badania mikrobiologiczne materiału biologicznego ludzkiego (próbek kału) w kierunku pałeczek jelitowych z rodzaju *Salmonella* i *Shigella* oraz badania skuteczności procesów sterylizacji przy pomocy biologicznych wskaźników kontroli procesów sterylizacji.

Laboratorium Oceny Środowiska Pracy wykonuje badania fizyczne i chemiczne czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz czynników szkodliwych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Celem pomiarów jest kontrola warunków pracy, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia pracowników.

Akredytowane laboratorium badawcze Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej we Włocławku w 2021 roku przeprowadziło łącznie 11458 badań, pobierając 4674 próbki i wykonując przy tym 15275 oznaczeń (w tym: 194 oznaczenia chemiczne, 816 oznaczeń fizycznych i 14265 oznaczeń mikrobiologicznych).

13.	Podsumowanie
1.	Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała i prowadziła intensywne działania ograniczające ryzyko transmisji koronawirusa SARS-CoV-2, w szczególności dochodzenia epidemiologiczne oraz działania dotyczące upowszechniania szczepień przeciw COVID-19.
2.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2021 roku (z wyłączeniem COVID-19) była zróżnicowana. Nie przywleczono na teren powiatu chorób zakaźnych, takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne. Odnotowano spadek zapadalności na ospę wietrzną, płonicę, salmonelozę. Wzrosła natomiast zapadalność na wirusowe i bakteryjne zakażenia jelitowe, boreliozę oraz infekcje grypopodobne.
3.	Szczepienia przeciw COVID-19 są szansą na uodpornienie społeczeństwa na zakażenie i umożliwią powrót do pełnej funkcjonalności w poszczególnych dziedzinach życia mieszkańców Powiatu Włocławskiego.
4.	Prowadzona systematycznie działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie promocji zdrowia kierowana do określonych adresatów (dzieci, młodzieży, dorosłych) zmienia świadomość, pogłębia wiedzę społeczeństwa, a tym samym zachęca do zmiany stylu życia i dbałości o zdrowie własne i najbliższych.
5.	Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych placówek nauczania i wychowania był dobry, a wypoczynek dzieci i młodzieży zorganizowano prawidłowo.
6.	Zarządzający wodociągami prawidłowo prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody. Nie odnotowano zgłoszeń konsumentów dotyczących jakości wody dostarczanej odbiorcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
 INSPEKTOR SANITARNY
 we Włocławku
Magdalena Fejdowska

Włocławek, 15 lutego 2022 r.